

GAZETA RADY PEDAGOGICZNEJ
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 28
w KIELCACH

Nr 1
2018

Każde dziecko jest zdolne	2
Jadwiga Grzyb.....	2
O wartościach we współczesnej szkole.....	8
Marzena Zdanowska.....	8
Pendrive – przeżytek?.....	10
Michał Głowacki	10
Przykłady ćwiczeń rewalidacyjnych dla ucznia słabowidzącego	12
Małgorzata Szostak.....	12
Rola bajki w rozwoju i wychowaniu dziecka	15
Katarzyna Młodawska.....	15
Współpraca rodziny i szkoły	19
Monika Grabowska.....	19
Programować czas zacząć z OZOBOTAMI.	25
Beata Żońca.....	25

Każde dziecko jest zdolne

Jadwiga Grzyb

Pracując z dziećmi i mając duże doświadczenie w tej dziedzinie, uważam, że każde dziecko jest zdolne, a rolą dorosłych jest te zdolności dostrzec, rozwijać i wspierać.

Kiedy uda się określić co jest mocną, a co słabą stroną dziecka, można potem tę wiedzę wykorzystywać.

1. Można budować wysoką samoocenę dziecka, które z jednej strony uświadamia sobie, że w jakiejś dziedzinie nie najlepiej sobie radzi, ale za to np. szybko uczy się słówek w języku angielskim, pięknie maluje, buduje wspaniałe konstrukcje, czy też błyskawicznie zapamiętuje rytmy, które usłyszy.
2. Dziecko przekonuje się, że słabe strony można rozwijać, wykorzystując mocne.
3. Trzeba wspierać i rozwijać zdolności, aby dziecko odnosiło sukcesy w dziedzinach, które go interesują.

Twórcą teorii inteligencji wielorakich jest Howard Gardner – amerykański psycholog i neurolog, profesor Uniwersytetu Harvarda i Uniwersytetu Bostońskiego. Twórca tej teorii uważa, że każde dziecko jest zdolne w swojej dziedzinie i na każde dziecko trzeba spojrzeć indywidualnie.

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA TEORII INTELIGENCJI WIELORAKICH

- **Każdy człowiek posiada wszystkie typy inteligencji w różnym stopniu rozwinięte**
- **Tworzą one niepowtarzalny „profil inteligencji”, który podlega zmianom**
- **Wszystkie inteligencje wzajemnie ze sobą współpracują**
- **Każdą inteligencję można rozwijać - „słabsze” inteligencje można rozwijać poprzez „mocniejsze”**
- **Rozwojowi inteligencji sprzyja właściwie zorganizowane środowisko domowe.**

RÓWNOPRAWNE INTELIGENCJE

▪ JĘZYKOWA /LINGWISTYCZNA /	▪ RUCHOWA/CIELESNO–
KINESTETYCZNA/
▪ MATEMATYCZNO – LOGICZNA	▪ INTERPERSONALNA
▪ WIZUALNO – PRZESTRZENNA	▪ INTRAPERSONALNA
/AUTOREFLEKSYJNA/
▪ PRZYRODNICZA
/NATURALISTYCZNA/	▪ EGZYSTENCJALNA
▪ MUZYCZNA	

PROFIL INTELIGENCJI

INTELIGENCJA JĘZYKOWA

przejawia się w rozumieniu świata poprzez słowo mówione i pisane, we wrażliwości na rymy, znaczenie słów oraz dźwięki

Dzieci z przewagą tej inteligencji:

- ▶ Myślą „słowami” i lubią czytać
- ▶ Przejrzyste wypowiedają i spisują myśli
- ▶ Tworzą opowiadania, barwne historie
- ▶ Uczą się słuchając, czytając, dyskutując

- ▶ Używają bogatego słownictwa
- ▶ Szybko uczą się języków obcych

INTELIGENCJA RUCHOWA

Dzieci z przewagą tej inteligencji:

- ▶ Wykorzystują ruch w sposób celowy
- ▶ Mają wycucie czasu i przestrzeni
- ▶ Są uzdolnione manualnie
- ▶ Mają dobrą koordynację ruchową

- ▶ Lubią wycieczki i zajęcia w terenie

INTELIGENCJA MATEMATYCZNO – LOGICZNA

przejawia się w rozumieniu świata poprzez liczby, ciągi zdarzeń, myślenie logiczne i kreatywne rozwiązywanie problemów

Dzieci z przewagą tej inteligencji:

- ▶ Mają uzdolnienia matematyczne
- ▶ Lubią porządek i precyzyjne instrukcje
- ▶ Są konkretne i dociekliwe
- ▶ Badają i zbierają informacje
- ▶ Lubią gry, łamigłówki i zagadki
- ▶ Potrafią rozwiązywać problemy
- ▶ Umiejętnie szeregują, klasyfikują i wnioskuje

Dziecko z rozwiniętą inteligencją matematyczno-logiczną

- dąży do osiągnięcia celu, np. nie wstanie od biurka, dopóki nie pokoloruje do końca obrazka
- jest cierpliwe, np. lubi układanki z drobnymi elementami, puzzle
- jest dokładne i zorganizowane, np. ciężko jest mu się skupić w bałaganie
- lubi liczyć wszelkie napotkane przedmioty
- potrafi sprawnie i szybko rozwiązywać zagadki
- chętnie eksperymentuje np. poznaje rzeczywistość bardziej przez doświadczanie niż przez opowieści.

INTELIGENCJA WIZUALNO – PRZESTRZENNA

przejawia się w rozumieniu świata poprzez myślenie obrazami, wrażliwość wzrokowo – przestrzenną, wizualizację i orientację przestrzenną

Dzieci z przewagą tej inteligencji:

- ▶ Są twórcze i pomysłowe
- ▶ Doskonale orientują się w przestrzeni trójwymiarowej
- ▶ Wiernie odtwarzają w pamięci obrazy
- ▶ Dużo rysują oraz dobrze konstruują
- ▶ Czytają mapy, tabele i diagramy
- ▶ Mają bogatą wyobraźnię

Dziecko z rozwiniętą inteligencją wizualno – przestrzenną

- jest wrażliwe na otaczające przedmioty, kolory, wzory
- lubi rysować, malować, konstruować
- ma rozwinięty zmysł dotyku, np. często dotyka widziane przedmioty, zawsze domaga się, by oglądane rzeczy dostać do rąk
- myśli używając wyobraźni i obrazów
- lubi tworzyć używając różnego typu materiałów
- ma wyobraźnię przestrzenną, np. lubi grać w gry logiczne, poszukiwania skarbów, w chowanego, lubi układać puzzle, klocki, układanki, itp.

INTELIGENCJA PRZYRODNICZA

przejawia się w rozumieniu świata poprzez otoczenie, środowisko, umiejętność rozpoznawania i kategoryzowania świata fauny i flory oraz innych obiektów przyrodniczych

Dzieci z przewagą tej inteligencji:

- ▶ Rozumieją świat roślin i zwierząt
- ▶ Klasyfikują przedmioty w hierarchie
- ▶ Rozpoznają i kategoryzują obiekty przyrody
- ▶ Dostrzegają wzorce funkcjonujące w naturze
- ▶ Kochają przebywać na świeżym powietrzu
- ▶ Kochają przyrodę, pasjonują się ekologią

INTELIGENCJA MUZYCZNA

Dzieci z przewagą tej inteligencji:

- ▶ Rozumieją świat poprzez rytm i melodię
- ▶ Uczą się przy muzyce
- ▶ Potrafią aktywnie słuchać
- ▶ Łączą muzykę z emocjami
- ▶ Są wrażliwe na odbiór dźwięków
- ▶ Mają poczucie rytmu, lubią śpiewać
- ▶ Zmieniają w muzykę wszystko, co robią

Dziecko z rozwiniętą inteligencją muzyczną

- jest wrażliwe na dźwięki, nie tylko muzyczne, np. szybko uczy się odróżniać śpiew ptaków
- odczytuje ton głosu, np. pyta mamę, dlaczego jest smutna, nawet gdy mama stara się to ukryć
- przeżywa muzykę, np. ma swoje ulubione piosenki wywołujące określone reakcje i zachowania, lubi głośno śpiewać, nuci podczas zabawy
- Uczy się i wykonuje różne czynności przy muzyce, np. nie potrafi siedzieć spokojnie słysząc dźwięki piosenek
- zapamiętuje rytmy, ma dobry słuch muzyczny

INTELEGENCJA INTERPERSONALNA

to zdolność rozumienia innych ludzi, współodczuwania, negocjowania i wypracowywania kompromisów oraz patrzenia na świat oczyma innej osoby

Dzieci z przewagą tej inteligencji:

- ▶ Lubią i potrafią pracować w grupie
- ▶ Łatwo nawiązują kontakty z ludźmi
- ▶ Mają zdolności przywódcze
- ▶ Są komunikatywne
- ▶ Są asertywne przy konfrontacji

INTELEGENCJA INTRAPERSONALNA

to zdolność rozumienia samego siebie, własnych uczuć, patrzenia na świat ze swojego punktu widzenia, umiejętność kierowania własnym postępowaniem

Dzieci z przewagą tej inteligencji:

- ▶ Lubią pracować samodzielnie
- ▶ Znają własne mocne strony
- ▶ Budują wewnętrzną motywację
- ▶ Poszukują odpowiedzi na trudne pytania

KAŻDE DZIECKO JEST ZDOLNE

- Jeśli dziecko gorzej radzi sobie w jakiejś dziedzinie, nie znaczy to, że jest gorsze od rówieśników
- Dziecko może mieć świetnie rozwiniętą np. inteligencję ruchową czy interpersonalną, przez co lepiej od innych radzi sobie w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami lub w sporcie
- Każdy człowiek ma jedno rodzaje inteligencji silniej rozwinięte, a inne słabiej. Kiedy uda się określić co jest mocną, a co słabą stroną dziecka, można potem tę wiedzę wykorzystać wspierając jego rozwój

Popularyzuję teorię H. Gardnera poprzez zabawę, zwiedzanie interesujących miejsc, organizowanie zajęć w ośrodkach zainteresowań oraz z ciekawymi ludźmi. Efekty naszej pracy prezentujemy w swojej klasopracowni, na konkursach oraz na forum szkoły. W takich działaniach wspierają swoje pociechy rodzice i dziadkowie. W ten sposób wszyscy się bawią i uczą.

Bibliografia

Aldona Kopik, Monika Zatorska – Inteligencje wielorakie, a wspieranie rozwoju dziecka

O wartościach we współczesnej szkole....

Marzena Zdanowska

Już w preambule obowiązującej ustawy Prawo oświatowe wskazano szereg wartości, które w nauczaniu i wychowaniu, a więc w szkole, należy uznać za podstawę. Nie cytując dosłownie, są to odpowiedzialność, miłość do ojczyzny, szacunek dla narodowej kultury, możliwość rozwoju, umiejętność życia społecznego i rodzinnego, solidarność, demokracja, tolerancja, sprawiedliwość, wolność. Każda z tych wartości musi zatem znaleźć miejsce w działaniach podejmowanych w szkole, a mówiąc prościej, odwołując się do praktyki, musi zostać uwzględniona w planach nauczania, programach wychowawczo-profilaktycznych czy planach pracy wychowawczej. „Dotykamy” więc niemal każdej z tych wartości wszyscy – każdy nauczyciel, dyrektor, szkolny pedagog. Musimy zatem, a w przypadku niektórych wartości nawet bardzo chcemy, pracować i wskazywać ich niezwykłą wagę w życiu uczniów, bo, według nas, są szczególnie istotne...

Gdyby ode mnie zależało, pod sztandarami których wartości będzie pracować moja placówka, wskazałabym takie:

„Jeżeli na ciało nie działa żadna siła, to pozostaje ono w spoczynku

lub porusza się w linii prostej.”

I.Newton

Uczeń nie może stać w miejscu. Szkoła ma dać mu **możliwość pełnego rozwoju** (ma piąć się w górę), aby móc odnaleźć się w życiu społecznym, rodzinnym czy zawodowym. To właśnie ta szansa na rozwój ma być wartością istotną. Szkoła nie może więc skupiać się tylko na czymś jednym, mieć jednokierunkowe propozycje, nie może hamować dociekliwości, ograniczać aktywności, ale przeciwnie - ma

otwierać przed uczniem szereg drzwi, aby ten mógł rozwijać się wielokierunkowo i harmonijnie. Tylko taki człowiek będzie mógł dobrze funkcjonować w świecie, znajdzie swoje miejsce w każdej sferze życia. Ale też, a może przede wszystkim rozwinie się, rozkwitnie jak kwiat, by potem dać wspaniały owoc, sobie i innym.

„Jeżeli potrafisz o czymś marzyć, to potrafisz tego dokonać.”

W. Disney

Młody człowiek musi mieć **poczucie własnej wartości, być pewnym siebie i wierzyć w swoje umiejętności**. Trzy elementy, ale sądzę, że można je traktować jako jedną wartość. Współczesny świat nie daje szansy na sukces załknionym, niepewnym, niewierzącym w siebie. Zadaniem szkoły zatem powinno być uświadomienie uczniom, jak ważna jest wiara w siebie i swoje możliwości, przekonanie ich, że postawa pewności siebie pomaga „sięgać tam, gdzie wzrok nie sięga”. Realizować plany, spełniać marzenia, zdobywać kolejne „Everesty” w życiu. To z kolei daje radość i poczucie spełnienia, wzmacnia wewnętrznie. Człowiek jest jak skała, w której jednak bije serce „z kruszców drogocennych”.

„Lepiej mieć kilka pytań niż znać wszystkie odpowiedzi.”

J. Thurber

Człowiek, który zadaje pytania, to człowiek **krytyczny, ale i odważny w głoszeniu swoich poglądów**. Wątpliwości, dylematy, również argumenty, dowodzenie cechują ludzi myślących. Niech zatem młodzież kończąca szkołę myśli, a nie powtarza nasze – nauczycieli - odpowiedzi. Krytycyzm i odwaga w głoszeniu przekonań pozwala nie być uległym, nie przyjąć postawy niewolnika. Sprzyja waleczności, bezkompromisowości w życiu. To należy zatem „zaszczepiać” w naszych uczniach. Niech idą przez życie,

z odwagą głosząc swoje przekonania, nie bojąc się wybrać kierunek „pod prąd”.

**„Człowiek nie staje się kimś dzięki wygranej,
lecz dzięki temu,
że daje z siebie wszystko.”**

C. Dweck

Rozwijajmy u dzieci i młodzieży **pracowitość, kreatywność, inwencję**. Wskażmy na wartość tej triady. Niech cenią dobre pomysły, rozwiązania i ich poszukują, ale też niech ciężko pracują. Nie chodzi przecież w życiu o drogę na skróty czy oszukiwanie siebie lub innych. Wielkie wynalazki, nowe rozwiązania, sukcesy na miarę nagrody Nobla są sumą wymienionych wartości. Tu nie ma przypadku. Współczesna szkoła musi o tym przekonać młodego człowieka. Niech nie wydaje mu się, że bycie twórczym w życiu polega na tym, „by nic nie robić, a zarobić.”

**„Nie mamy możliwości czynienia wszystkim
dobra, ale mamy możliwość,
by nikomu nie czynić zła.”**

Ludzie XXI wieku żyją w świecie wielkich kontrastów. Kontrastów, które nie dzielą tysiące kilometrów. Kolega w szkole pochodzący z Sudanu. Sąsiadka, która wyznaje

religię protestancką. Bezdomny szukający noclegu tuż pod domem miejscowego krezusa. Różnorodność rasowa, odmienność religijna, wielokulturowość świata to tylko niektóre z tych kontrastów. Musimy więc uświadomić uczniom, że **tolerancja** dla wszelkiej odmienności, inności to ważna wartość. Kształtujmy ludzi szanujących cudze poglądy, zachowania, cechy. Tylko wówczas przejdą przez życie nie krzywdząc nikogo. Nie wychowamy potworów, które doprowadzą do kolejnego konfliktu w rodzinie, szkole, kraju czy świecie.

Refleksja na zakończenie...

Wszystkie wartości wskazane jako podstawa w procesie nauczania i wychowania są ważne. Oczywiście. Mamy do tych wartości wychowywać młodych ludzi. Możemy jednak mocniej akcentować te, które, naszym zdaniem, są najważniejsze dla funkcjonowania we współczesnym świecie. A zmienia się on jak w kalejdoskopie. Patrzymy w przyszłość i zakładamy, dość śmiało zresztą, że mamy rację, akcentując te, a nie inne wartości. Odczytujemy „znaki na niebie i ziemi”, chcąc przecież jak najlepiej dla powierzonych nam młodych ludzi. Miejmy nadzieję, że faktycznie się nie mylimy i świat nie zaskoczy za jakiś czas naszych podopiecznych...

Bibliografia

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. -Prawo oświatowe, Dz.U. 2017, poz.59
2. www.lubimyczytac.pl/cytaty

Pendrive – przeżytek?

Michał Głowacki

Pamiętacie kasyety magnetofonowe, kasyety VHS czy dyskietki? Pewnie tak. Używacie ich jeszcze? Raczej nie. Niestłuchany rozwój komputerów wpływa również na rozwój nośników danych. Chcemy przechowywać coraz więcej informacji w coraz lepszej jakości. Pendrive z uwagi na niewielkie rozmiary i duże pojemności przy niskiej cenie, wydaje się być idealnym do przechowywania naszych jakże cennych danych: zdjęć, filmów, dokumentów, programów czy plików muzycznych. Zbieramy coraz więcej plików i tym samym coraz więcej pendrive'ów. Jeszcze niedawno sam miałem w jednym czasie ok. 5 aktywnych sztuk. Gubiłem się co, gdzie mam więc „na wszelki wypadek” nosiłem ze sobą wszystkie. Co zamiast tego? Dla mnie najlepszym rozwiązaniem okazało się przechowywanie plików w chmurze internetowej. Teraz, kiedy

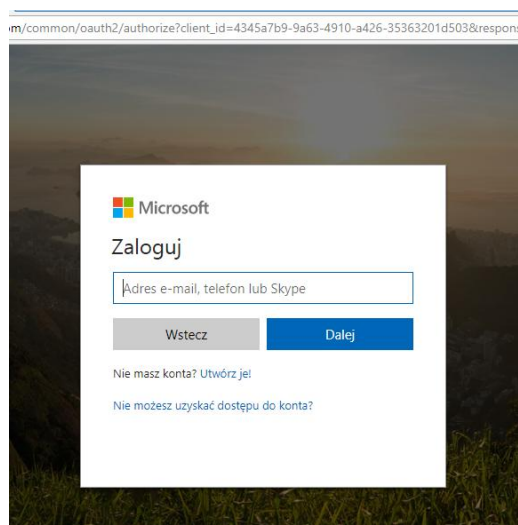

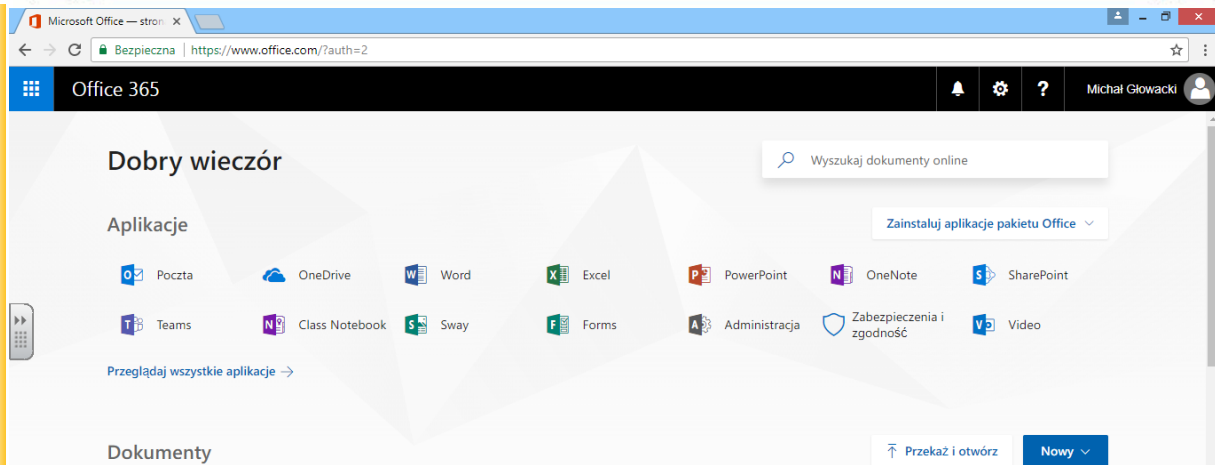
Internet (przy okazji: Internet czy internet? Wg Janusza Bienia, prof. UW „Internet jest nazwą własną konkretnej globalnej sieci komputerowej”, zatem wielka litera) jest dostępny praktycznie dla każdego z nas, a prędkość przesyłu danych jest bardzo wysoka, możemy przy użyciu dowolnego urządzenia z przeglądarką internetową mieć dostęp do swoich plików.

Stoimy w przededniu wdrożenia w naszej szkole usługi od Microsoftu – Office 365. Aktualnie kilku nauczycieli uczestniczy w szkoleniach organizowanych przez ŚCDN. Wszyscy pracownicy szkoły i uczniowie będą mogli bez żadnych dodatkowych opłat korzystać z wielu programów użytkowych np. Word, Excel, PowerPoint i inne oraz OneDrive czyli dużej przestrzeni na nasze pliki.

Jak to działa?

Za pomocą loginu i hasła, które wszyscy otrzymają od szkolnego administratora usługi, logujemy się na platformie Office365 (dostępna w przeglądarce internetowej pod adresem office.com) i wybieramy interesującą nas aplikację. Ładuje się ona w przeglądarce na nowej karcie, gotowa do pracy. Po zakończeniu, nie musimy pamiętać o wyłączeniu programów, ani o zapisywaniu postępów. Wszystko to dzieje się automatycznie, a nasze pliki gromadzone są w OneDrive.

Ktoś mógłby zapytać czy przechowywanie danych w chmurze jest bezpieczne. Odpowiem pytaniem: A czy przechowywanie danych na pendrive jest bezpieczne?

Czy to oznacza, że pendrive lub inne tradycyjne nośniki danych już się nie przydadzą? Myślę, że jeszcze długo będą w użytku. Jednak coraz mniejszym. W niektórych przypadkach mogą się okazać niezbędne. Wyobraźmy sobie np. że mamy ważną konferencję z naszym udziałem w roli głównej i będziemy korzystać z przygotowanej wcześniej prezentacji i nagle okazuje się, że... w Sali w której jesteśmy, nie możemy skorzystać z Internetu.

PS. Ten artykuł też trzymam na moim OneDrive 😊

Przykłady ćwiczeń rewalidacyjnych dla ucznia słabowidzącego

Małgorzata Szostak

Oprócz ćwiczeń stosowanych podczas codziennych zajęć szkolnych uczniowie z zaburzoną narządkiem wzroku wymagają pracy rewalidacyjnej i stosowaniu szeregu ćwiczeń mających na celu usprawnienie pracy wzroku. Podstawowe zadania rehabilitacji wzroku to:

- rozwijanie podstawowych sprawności wzrokowych,
- rozwijanie pojęć i pamięci wzrokowej,
- doskonalenie motoryki gałek ocznych,
- stymulowanie do patrzenia (otwieranie oczu, odwracanie głowy),
- stymulowanie widzenia.

Poniżej przedstawione zostały przykłady ćwiczeń stosowanych na zajęciach rewalidacyjnych, mających bardzo duży wpływ na rozwijanie i poprawianie podstawowych sprawności wzrokowych:

Ćwiczenia koordynacji wzrokowo – ruchowej:

- rysowanie w ograniczonym polu i bez ograniczenia pola,
 - rysowanie po śladzie, łączenie kropek,
 - wycinanie różnych kształtów po linii prostej i nierównoległej,
 - spostrzeganie figury i tła,
 - uzupełnianie figur, składanie figur,
 - wyszukiwanie podobieństw i różnic w szczegółach,
 - odwracalność figury i tła,
 - przecinające się linie,
 - ukryte figury, przecinające się figury, nakładające się figury,
- a) stałość spostrzegania:
- odróżnianie figury od tła,
 - porównywanie wielkości pozornej z rzeczywistą,
 - porównywanie kilku wielkości takiej samej figury,

- stałość kształtu,
- stałość wielkości.
- b) spostrzeganie stosunków przestrzennych:
 - zapamiętywanie i uzupełnianie sekwencji rysunków,
 - kolejność zdarzeń,
 - składanie figur,
 - dobieranie do obrazka jego konturu,
 - składanie pociętych obrazów według wzoru,
 - podobieństwo położenia dwóch przedmiotów,
 - podobieństwa i różnice – dobieranie jednakowych obrazków,
 - labirynty,
 - uzupełnianie figur,
- c) spostrzeganie położenia przedmiotów w przestrzeni:
 - położenie szczegółu,
 - zmiana w położeniu szczegółu,
 - odwrócenia i rotacje całej figury.

Ćwiczenie funkcji kinestetyczno-ruchowych obejmujące ćwiczenie motoryki małej i dużej, ćwiczenia grafomotoryczne:

- rysowanie wzorów obiema rękoma,
- kalkownie, rysowanie na folii,
- łączenie punktów według instrukcji,
- ćwiczenia w orientacji kierunków na płaszczyźnie,
- krążenia i wymachy rąk i nóg,
- ćwiczenia doskonalące poczucie równowagi i płynności ruchów,
- rysowanie jedną linią,
- powiększanie, pomniejszanie i symetria rysunku,
- mieszczanie zapisu w liniaturze,
- doskonalenie chwytu i rzutu – ćwiczenia z piłkami.

Ćwiczenia doskonalące koordynację słuchowo-wzrokową:

- uzupełnianie brakujących sylab w wyrazach,
- wyszukiwanie sylab i budowanie z nich wyrazów i zdań,
- opowiadanie przez ucznia treści usłyszanego opowiadania i odpowiadanie na pytania dotyczące tekstu
- układanie, zapis i odczytywanie nowych wyrazów z określonych głosek i liter
- w wyrazach,

- różnicowanie słuchowe głosek, sylab oraz wyrazów brzmiących podobnie,
- odtwarzanie rytmu zgodnie z układem przestrzennym,
- zapisywanie układu znaków zgodnie z usłyszanym rytmem.

Ćwiczenia relaksacyjne, wyciszające, łagodzące napięcia emocjonalne oraz stres:

- rozmowy terapeutyczne podnoszące samoocenę ucznia oraz jego wiarę we własne siły,
- słuchanie utworów muzycznych z próbą analizy ich nastroju,
- ćwiczenia kształtujące umiejętność wyrażania własnych emocji zgodnie z wymogami społecznymi,
- ćwiczenia kształtujące i rozwijające umiejętność empatii.

Przykłady ćwiczeń opracowane zostały podczas zajęć na studiach podyplomowych Tyflopädagogika

Rola bajki w rozwoju i wychowaniu dziecka

Katarzyna Młodawska

Czytanie zawsze uznawane było za czynność wspomagającą psychikę człowieka. Przez wieki czytano chorym, początkowo tylko książki religijne, później również teksty świeckie, aby w ten sposób wzmocnić ich siły do walki z chorobą czy bólem. Wraz z rozwojem nauk pedagogicznych zainteresowano się także wykorzystaniem terapeutycznych właściwości literatury w wychowaniu dzieci. Termin „**biblioterapia**” użyto po raz pierwszy na początku XX wieku, a etymologia tego słowa pochodzi z języka greckiego od słowa **biblion** czyli książka i **therapeo** - leczę

Istnieje kilka rodzajów biblioterapii jednak w pedagogice zastosowanie znajduje biblioterapia rozwojowa, która ma **pobudzić normalny rozwój dziecka, samorealizację, wspierać zdrowie psychiczne uczestników i pomagać w rozwiązywaniu problemów.**

U małych dzieci najlepszą formą biblioterapii jest **terapia bajką**. Bajki - to utwory, w których świat fantastyczny miesza się z realnym i razem tworzą zrozumiałą dla dziecka rzeczywistość. Tam zapoznaje się ono z sytuacjami wzbudzającymi niepokój i znajduje cudowne rozwiązanie swoich problemów. Bajka pokazuje dziecku świat w uproszczonej wersji, gdzie istnieje wyraźny podział na dobro i zło, i to zło zawsze zostaje ukarane. Dziecko utożsamia się z bohaterem, przez co przejmuje jego wzorce moralne, sposób myślenia i działania. Bajka pomaga dziecku odkryć swoją tożsamość, wczuć się w emocje jakich doświadczają postaci występujące w opowieści, przez co rozwija empatię i wrażliwość na zło, niesprawiedliwość, ból.

Bardzo ważną funkcją bajki wg **Marii Molickiej – terapeuty i psychologa dziecięcego**, jest redukcja lęku i oswojenie sytuacji trudnych dla dziecka. Dzięki identyfikacji z bohaterem, który zwycięża różne trudności słuchacz ma wrażenie, że również posiada taką moc. Dzięki bajce otrzymuje pomoc i wsparcie psychiczne, które buduje jego poczucie wartości i mocy.

M. Molicka wyodrębnia **trzy rodzaje bajek terapeutycznych**:

- **Relaksacyjna** – posługuje się wizualizacją i ma na celu wyciszenie, uspokojenie, odprężenie mięśni, relaks
- **Psychoedukacyjna** – jej celem jest wprowadzenie pozytywnych zmian w zachowaniu dziecka. Wspiera proces wychowawczy przekazując wzory dobrych zachowań, poszerza samoświadomość, uczy radzenia sobie z trudną sytuacją.

Przeznaczona jest np. dla dziecka – leniuszka, bałaganiarza, łakomczuszka lub takiego, które nie chce jeść czy spać. Po przeczytaniu należy wykonać ilustracje i uzewnętrznić emocje oraz porozmawiać na temat uczuć bohaterów. Dzieci same powinny zinterpretować bajkę, aby nabrała dla nich znaczenia osobistego.

- **Psychoterapeutyczna** – ma dłuższą i bardziej rozbudowaną fabułę, a głównym jej celem jest: dowartościowanie dziecka, danie wsparcia, zrozumienia i akceptacji.

Ma również za zadanie przekazać wiedzę o sytuacji lękotwórczej i wskazać sposoby radzenia sobie z nią.

Każda bajka terapeutyczna posiada pewien **schemat**. Dzięki temu można budować własne opowieści, dostosowane do trudnej sytuacji, w której znajduje się dziecko i łagodzić jego lęk oraz podsuwać możliwości rozwiązania. W schemacie tym występują **cztery elementy**:

- **Główny temat** – sytuacja wywołująca lęk np. lęk przed bólem, ciemnością, ośmieszeniem, chorobą śmiercią, oddzieleniem od rodziców.
- **Główny bohater** – dziecko lub zwierzątko, z którym czytelnik się identyfikuje i które radzi sobie ze wszystkimi pojawiającymi się trudnymi sytuacjami przy pomocy innych bajkowych zwierząt lub przedmiotów.
- **Inne wprowadzone postacie** – pomagają nazwać uczucia i uczą reakcji na trudne sytuacje, dodają otuchy i odwagi. Stymulują głównego bohatera do mówienia o swoich problemach i otwierania się.
- **Tło opowiadania** – miejsce znane dziecku np. w szpitalu, na ulicy. Są one tak przedstawiane, że wywołują u postaci bajkowych pogodny nastój.

Jak działa bajka?

Fenomen bajkoterapii polega głównie na tym, że bajka działa sama. Jej treść przenika stopniowo do dziecka i zaczyna na nie wpływać. Mały człowiek identyfikuje się z bohaterem czy bohaterami i dzięki temu zaczyna rozumieć jak ktoś może się czuć w określonych sytuacjach. Uczy się dostrzegać i nazywać emocje swoje i innych. Czuje, która z prezentowanych mu bajek odnosi się do jego sytuacji wewnętrznej. Odnajduje podobieństwo ze swoim problemem i uczy się stawić mu czoło. Bajki dotyczą ważnych obszarów takich jak: zazdrość i odwaga, złość, tolerancja, wdzięczność i rywalizacja między rówieśnikami, agresja, lęk i wiele innych. Bajki dla malucha są bezpieczne, ponieważ ma on możliwość stawienia czoła problemom które przeżywają: misie, rycerze, zwierzątka itp. Dziecko identyfikuje się z postacią, która jest mu najbliższa, jednak robi to zupełnie nieświadomie. W ten sposób znajduje zrozumienie, czuje że nie jest samo i ma możliwość rozwiązania swego problemu wzorując się na bohaterach bajkowych. Czasem jakaś bajka podoba mu się szczególnie i chciałoby jej słuchać godzinami. To znaczy, że porusza ona jakiś wewnętrzny problem dziecka, który domaga się rozwiązania. Dzięki bajce dziecko ma szansę uporać się z tym problemem, nie mając świadomości, że dokonał tego dzięki bajce. To dorośli mogą widzieć podobieństwo. Ich zadaniem jednak jest podkreślenie odwagi dziecka i jego sprawczości, a nie wskazywanie tego właśnie podobieństwa.

Bruno Bettelheim – austriacki lekarz, psycholog i humanista XX wieku sformułował następujące tezy na temat znaczenia baśni w rozwoju i wychowaniu dzieci:

- Podstawą oddziaływania baśni na psychikę jest proces identyfikacji dziecka z pozytywnym bohaterem
- Baśń konfrontuje czytelnika z podstawowymi wewnętrznymi problemami życia, pomaga w rozpoznawaniu własnych trudności i podaje sposoby radzenia sobie z nimi
- Słuchanie baśni sprawia dziecku przyjemność, dostarcza objaśnień dotyczących jego psychiki, a tym samym wspiera rozwój jego osobowości
- Pomaga w odkrywaniu własnej tożsamości i nadawaniu sensu swojemu życiu
- Wspiera w trudnościach związanych z psychologicznymi problemami dorastania i integracji osobowości
- Baśnie zachęcają do aktywnego pokonywania trudności i nawiązywaniu przyjaznych kontaktów ze światem przyrody

Podsumowując należy stwierdzić, że rola bajki w rozwoju dziecka jest przeogromna i niezastąpiona. Bajka jest pomocą w trudnym i długotrwałym procesie wychowania. Mogą z niej korzystać pedagodzy, nauczyciele, wychowawcy, terapeuci, ale również osoby bez wykształcenia

pedagogicznego czy psychologicznego - rodzice lub opiekunowie. Należy ją stosować profilaktycznie, ponieważ przygotowuje na sytuację trudną, która może spotkać każde dziecko np.: wizyta u dentysty, śmierć ulubionego zwierzątka, lęk przed duchami, pojawienie się rywala w postaci brata czy siostry itp.

Bajki znakomicie redukują napięcia i lęki u współczesnych dzieci, pomagają radośniej żyć i wspierają w pokonywaniu różnych trudności pojawiających się w życiu małego człowieka.

Bibliografia:

Maria Molicka – „Bajki terapeutyczne cz I i II”

Bruno Bettelheim – „Cudowne i pożyteczne – o znaczeniach i wartości baśni”

Doris Brett – „Opowiadania dla twojego dziecka”

Irena Borecka – „Biblioterapia w szkole podstawowej i gimnazjum”

Współpraca rodziny i szkoły

Monika Grabowska

Współdziałanie nauczycieli i rodziców jest bardzo istotne dla prawidłowego funkcjonowania szkoły i rodziny. Zarówno rodzice jak i pedagodzy za cel nadrzędny stawiają sobie dobro dzieci. Aktywna współpraca umożliwia harmonijny rozwój uczniów, wpływa zarówno na ich postępy w nauce, jak i w zachowaniu oraz daje szansę na doskonalenie się nauczycieli i rodziców jako wychowawców odpowiedzialnych za wielostronny rozwój dzieci i młodzieży.

W procesie wychowania kluczową rolę odgrywają dwie osoby: wychowawca i wychowanek. Wychowawca jako osoba o wiele bardziej doświadczona, posiadająca o wiele szerszą wiedzę, ma możliwość przekazania swojemu podopiecznemu wielu cennych wskazówek ułatwiających funkcjonowanie w środowisku społecznym.

Człowiek uczy się przez całe swoje życie, poprzez własne błędy, nowe doświadczenia i umiejętności kreuje swoją osobowość i stabilizuje własny charakter. Jest jednostką podległą procesowi edukacji, jednak efekty tego procesu uzależnione są od poprawności przekazu jak i odbioru informacji.

Jeżeli chodzi o samo wychowanie, to należy zwrócić uwagę na fakt, że człowiek jest tego typu jednostką, która lubi obserwować zachowania innych, lubi przejmować pewne cechy i style osobowości, szuka dla siebie wzorca, autorytetu, kogoś kogo mógłby naśladować. Na swój wizerunek człowiek pracuje przez lata, jednak o wiele łatwiej przyswaja sobie te cechy, które przejawia środowisko rówieśników, niż te które zostały mu wpojone w gronie rodzinnym.

Rodzina stanowi naturalne środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży. Podobnie jak środowisko lokalne i grupy rówieśnicze tworzy „wspólnotę, w której uczestnictwo jest trwałe lub obejmuje dłuższy okres życia, oparte jest na czynnikach naturalnych, takich jak urodzenie, zamieszkiwanie w określonym terytorium, spontaniczne potrzeby wieku młodzieńczego itp.

Rodzina jednocześnie inspiruje i kontroluje styczności społeczne swojego dziecka. Kształtuje w dziecku poczucie bezpieczeństwa i pewności oraz zaspokaja podstawowe potrzeby psychiczne jak: potrzeba pomocy, współdziałania, bezpośrednich osobistych kontaktów. Wreszcie rodzina stanowi tę grupę społeczną, która pełni ogromną rolę w kształtowaniu postaw dzieci i młodzieży, ich stosunku do świata wartości. Wychowanie ma na celu nadanie umiejętności właściwego wyboru,

prawidłowego myślenia, racjonalnego działania, przyjęcia wartościowych postaw. W sytuacjach trudnych, gdy młodzi ludzie muszą decydować, rodzina jawi się jako doradca i sprzymierzeniec.

Szkoła podobnie jak rodzina odgrywa bardzo ważną rolę w rozwoju dzieci i młodzieży. W działalności dydaktyczno-wychowawczej stawia sobie za cel wielostronny rozwój uczniów, przede wszystkim zaś przejawia troskę o przygotowanie ich do społecznego uczestnictwa, należytego wykonywania pracy zawodowej i aktywnego udziału w życiu kulturalnym. Szkoła oddziałuje nie tylko na intelekt uczniów, ale także rozwija ich uczucia i dążenia. Osobliwość wpływów szkoły polega głównie na tym, że naucza i wychowuje w warunkach instytucjonalnych, tzn. zgodnie z obowiązującym regulaminem i programem szkolnym, a więc w sposób planowy i przy pomocy specjalnie przygotowanego personelu pedagogicznego. Jako instytucja powszechnego kształcenia i wychowania podejmuje się pracy dydaktyczno-wychowawczej w formalnie zorganizowanych grupach roboczych, jakimi są klasy. Szkoła spełnia rolę głównego organizatora i koordynatora działalności wychowawczej w rejonie, z którego wywodzą się uczęszczający do niej uczniowie. Obowiązkiem szkoły jest pomaganie rodzinom, które nie radzą sobie z wychowaniem dzieci lub też wyraźnie zaniedbują obowiązki rodzicielskie.

W szkole uczeń przebywa 5-8 godzin dziennie i w tym czasie należy zabezpieczyć mu możliwość zaspokojenia wszystkich jego potrzeb. Na czas trwania zajęć szkoła ma obowiązek zastąpić rodziców.

Rodzina i szkoła to podstawowe ogniwa wychowania. W związku z powyższym należy zwrócić uwagę na fakt, jak olbrzymie znaczenie ma wzajemna współpraca między rodzicami i nauczycielami dla poprawnego rozwoju tego procesu. Pomimo, iż oba te środowiska są w zasadzie dla siebie obce, działają dla dobra uczniów, klas i całej społeczności szkolnej w procesie nauczania i wychowania. Współdziałanie ma na celu usprawnienie pracy wychowawczej z uczniami. Nie dotyczy to tylko uczniów mających trudności w nauce lecz wszystkich bez wyjątku. Szczera i swobodna wymiana opinii zarówno rodziców, jak i nauczycieli pozwala uniknąć mylnych domysłów na temat uczniów i umożliwia podjęcie odpowiednich środków wychowawczych. Innym celem współpracy jest lepsze poznanie przez nauczycieli i rodziców poszczególnych uczniów zarówno w środowisku szkolnym, jak i domowym. Pozwala to na wychwycenie różnic w zachowaniu ucznia na obu tych płaszczyznach. Rodzice często nie zdają sobie sprawy z tego, że negatywne zachowanie dziecka w szkole nie jest winą nauczycieli, lecz ich samych. Dziecko wzoruje się na postępowaniu dorosłych, które nie zawsze jest prawidłowe. Częste kontakty nauczycieli i rodziców ułatwiają ich wzajemne poznanie się i rozumienie. Jednak niezbędnym do tego środkiem jest przyjaźń i obopólne zaufanie, w przeciwnym razie działanie każdej ze stron będzie bezowocne. Kolejnym czynnikiem bardzo ważnym dla usprawnienia pracy wychowawczej w szkole jest zjednywanie rodziców dla ogółu uczniów. Chodzi tu o organizowanie różnego rodzaju wycieczek, uroczystości szkolnych, zawodów sportowych. Oczywiście nie wszyscy rodzice mają możliwość na podejmowanie tego typu działań, ale ci którym się

to udaje przynoszą korzyść przede wszystkim samym uczniom. Współpraca nauczycieli i rodziców powinna opierać się na zasadzie demokratyzmu i partnerstwa, wymianie opinii i spostrzeżeń na temat rozwoju fizycznego, psychicznego, i społecznego uczniów, ich potrzeb, problemów związanych z ich wychowywaniem. Wspólne przedsięwzięcia pozwalają się lepiej poznać, przez co działanie na korzyść wychowanków jest skuteczniejsze. Nauczyciel dzięki informacjom uzyskanym od rodziców na temat ucznia, wie w jakich warunkach się uczy, czego może od niego oczekiwać, jakie są jego słabsze strony, wie jakich błędów pedagogicznych względem niego popełnić mu nie wolno. Dzięki współpracy rodzice i nauczyciele obalają najczęściej odczuwaną wcześniej do siebie wzajemną niechęć, mylne wyobrażenia i przestają być dla siebie wrogami. Poprzez wzajemne rozmowy można ujednoczyć lub wyrównać sprzeczne niejednokrotnie wymagania stawiane uczniom przez szkołę i rodzinę, zwłaszcza w sferze wychowania moralnego, społecznego, estetycznego i ideowego, co pozwala uniknąć nieprzyjemnych sytuacji oraz zaoszczędzić dzieciom zaburzeń w zachowaniu a sobie problemów wychowawczych. Udzielanie sobie wzajemnej pomocy przez nauczycieli i rodziców ułatwia dotarcie do uczniów społecznie nieprzystosowanych i udzielenie im właściwej pomocy. Ostatecznym wynikiem wzajemnego współdziałania rodziców i nauczycieli jest stwarzanie właściwej atmosfery wychowawczej w szkole i domu. Samopoczucie uczniów w dużej mierze zależy od nastawienia do nich rodziców i nauczycieli, i jest tym lepsze, im bardziej są oni wyrozumiali i serdeczni dla wychowanków, a zarazem pozbawieni pobłażliwości w stawianiu im wymagań. Na właściwą atmosferę wychowawczą wpływa również satysfakcja nauczycieli i rodziców z powodu zadowalającego rozwoju dzieci i młodzieży. Oczywiście stworzenie odpowiedniej atmosfery jest czasochłonne ale na pewno opłacalne.

Aby współpraca między rodzicami a nauczycielami przynosiła korzyści muszą być spełnione następujące zasady:

1. Zasada pozytywnej motywacji (wypracowanie u rodziców potrzeby nawiązania kontaktów z nauczycielami).
2. Zasada partnerstwa (obie strony nawzajem się szanują).
3. Zasada wszechstronnego przepływu informacji (wymiana opinii między stronami).
4. Zasada jedności oddziaływań wychowawczych (obie strony powinny podążać w tym samym kierunku).
5. Zasada aktywnej i systematycznej współpracy (obecność na zebraniach).

Bez nawiązania osobistych kontaktów za pośrednictwem rozmowy wzajemne współdziałanie jest mało realne. Rozmowa jest procesem wzajemnego oddziaływania a nie tylko zwykłą wymianą myśli i uczuć. Rozmówcy mają możliwość nie tylko dzielenia się posiadaną wiedzą lub własnymi spostrzeżeniami i odczuciami, lecz również mogą wpływać na zmianę swych dotychczasowych opinii i ocen w omawianych wspólnie sprawach.

Aby rozmowa przebiegała w sposób prawidłowy muszą zostać spełnione poniższe warunki:

1. Uważne i cierpliwe wysłuchanie swego rozmówcy.
2. Nawiązanie kontaktu psychicznego między rozmówcami.
3. Okazywanie sobie właściwych postaw i oczekiwań.

Najczęstszymi błędami popełnianymi podczas rozmowy są:

- 1) Dyrygowanie (pouczenia, upomnienia, sugestie),
- 2) Debatowanie (toczenie sporów i trwanie z uporem przy własnym stanowisku),
- 3) Dogmatyzowanie (powoływanie się na autorytety lub własne doświadczenie i wiedzę),
- 4) Diagnozowanie (stawianie rozpoznania, które zaskakuje rozmówcę),
- 5) Interpretowanie (samowolne i subiektywne komentowanie wypowiedzi rozmówcy),
- 6) Generalizowanie (pochopne ocenianie jednostki i nadmierne uogólnianie swych wypowiedzi),
- 7) Bagatelizowanie (lekceważenie rozmówcy i jego problemu),
- 8) Moralizowanie (pouczanie, upominanie i ocenianie rozmówcy),
- 9) Monologizowanie (niedopuszczanie do głosu partnera rozmowy),
- 10) Emigrowanie (wyłączanie się z rozmowy w sensie zewnętrznym i wewnętrznym - okazywanie braku zainteresowania rozmówcą),
- 11) Racjonalizowanie (drobiazgowo analizowanie każdego słowa rozmówcy i niedoceniecie jego emocji i dążeń),
- 12) Poddawanie się projekcji (przenoszenie własnych doświadczeń, myśli i uczuć na rozmówcę nie licząc się z obiektywnym stanem rzeczy),
- 13) Identyfikowanie (utożsamianie się z rozmówcą, trawienie do niego dystansu i samokontroli),
- 14) Fiksacja (branie na siebie określonej roli np. wszytkowiedzącego ojca),
- 15) Abstrahowanie (ogólne, mało konkretne wyrażanie się i używanie w swoich wypowiedziach języka naukowego),
- 16) Egzaminowanie (stawianie rozmówcy zbyt wielu pytań, rozmowa ma charakter badania, przesłuchania),
- 17) Eksternalizowanie (omijanie wiodącego problemu rozmowy i poruszanie zagadnień nieistotnych),
- 18) Działanie na przekór (przerywanie wątku rozmowy i kierowanie jej wbrew rozmówcy na inny temat).

Kolejnym narzędziem stymulującym wzajemną współpracę między rodziną a szkołą jest dyskusja. Różni ją od rozmowy to, że jej uczestnicy dążą do uzgadniania swych kontrowersyjnych stanowisk w omawianych kwestiach. Odpowiednim wprowadzeniem do dyskusji jest stworzenie sytuacji problemowej, tj. przedstawienie i uzasadnienie celu, jakiemu ma ona służyć oraz ukazanie doniosłości problematyki, mającej być przedmiotem jej rozważań. Rozmówcy dążą do rozwiązania

problemu i końcowego podsumowania przeprowadzonej konwersacji. Rodzice i nauczyciele wyciągając wnioski mają możliwość do indywidualnego wypowiedzenia się na temat poruszanego problemu. Prowadzącym dyskusję jest zazwyczaj nauczyciel i to na nim spoczywa cały ciężar jej przebiegu. Dyskusja może być uczestnicząca (równorzędność stron), przesadnie kierowana (przewaga nauczyciela nad rodzicami), frontalna (większa grupa osób wyraża bez uprzedniego uzgadniania swoje opinie podlegające dalszej konfrontacji), zespołowa (grupa dzieli się na kilkusobowe zespoły), panelowa (wymiana opinii kilku osób znających dobrze określony temat w obecności rodziców i nauczycieli).

Rodzice poprzez czynny udział w życiu szkoły (np. w radzie rodziców) zwiększają prawdopodobieństwo osiągnięcia sukcesu. Powinni oni zadbać o rozwój życia kulturalnego oraz form spędzania czasu wolnego przez uczniów. Wszelkiego rodzaju imprezy organizowane na terenie szkoły bądź wycieczki wyjazdowe lub zawody sportowe integrują uczniów i mobilizują do przyłożenia jeszcze większych starań, aby w środowisku szkolnym ich klasa czy też ich szkoła zdobyła renomę najlepszej placówki w regionie. Każde dziecko (w zasadzie każdy człowiek) narażone jest na różnego typu niepowodzenia. Nauczyciel jest osobą, na której można polegać w takich sytuacjach, ale nie jedyną, która jest w stanie pomóc. Rodzice odgrywają tu niemniej ważną rolę. To oni mają decydujący wpływ na poziom zaangażowania i motywacji do nauki swoich dzieci. Powinni oni zapewnić swoim wychowankom jak najlepsze warunki do nauki oraz okazywać ciągłe zainteresowanie ich postępami i trudnościami w nauce. Rodzice winni umiejętnie posługiwać się systemem nagradzania i karania dziecka. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej dziecko liczy na zrozumienie i pomoc ze strony najbliższych. Rodzice podchodząc do dziecka w sposób opanowany i życzliwy mają większe szanse na wykrycie powodów niepowodzeń szkolnych i ich niwelowanie. To od rodziców i stosowanego przez nich systemu wychowawczego zależy w dużej mierze to, kim w przyszłości będą ich dzieci. Rodzina ma fundamentalne znaczenie w kreowaniu się osobowości młodego człowieka. To na płaszczyźnie tego środowiska, młoda osoba nabywa wiedzę, uczy się określonych postaw, norm i wartości. Przejmuje wyznawany przez pokolenia kodeks „rzeczy ważnych”. Traktując rodziców jako najwyższy autorytet, żyje zgodnie z przekazanymi prawami, które warunkują także jej przyszłość. Wychowanie to proces powodujący u jednostki bardzo trwałe zmiany, nawyki- niejednokrotnie mające charakter nieodwracalny. Rodzice powinni bardzo rozważnie do niego podchodzić, bowiem dziecko już od najmłodszych lat naśladuje ich postępowanie uważając je za poprawne. Jedną z funkcji rodziny jest funkcja socjalizująca, zapewniająca wdrożenie młodego człowieka do samodzielnego życia w społeczeństwie. Rodzice bardzo często obwiniają nauczycieli za niewłaściwe zachowanie swoich dzieci, zapominając, że to oni sami są głównie odpowiedzialni za to kim są i jak postępują ich pociechy.

Edukacja społeczna winna być zorientowana na kształtowanie cech indywidualnych, a można ją określić jako wiedzę z inicjatywy, innowacyjności i inwencji. Z koncepcji wzorca edukacji społecznej wynika współzależność i równoległość zmian dwóch wielkości: ewolucji struktury społecznej i ewolucji kompetencji społecznych. Orientacja przedmiotowa edukacji społecznej winna

zakładać posługiwanie się takim paradygmatem myślenia, który umożliwi spełnienie tego warunku.

Kompetencja społeczna wywodzi się z łac. kompetere, tj. ubieganie się o coś, współzawodnictwo. Chodzi o czyjeś możliwości, wprawdzie osobiste-mające znaczenie w styczności z ludźmi, zakres uprawnień, pełnomocnictwo, czyjejs wiedzy lub odpowiedzialności. Kompetencje społeczne wpływają na realizację celów wychowawczych, poznawczych oraz wyposażenie jednostki w określony system wartości, a także umiejętności, które pozwolą jednostce na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, oraz kształtowanie emocjonalnego stosunku do określonych zachowań czy działań które podejmuje w życiu.

Kompetencja społeczna ma związek z kompetencją obywatelską, a kompetencja obywatelska to poznawcza i normatywna gotowość do działania na rzecz dobra wspólnego. Wyrazem tak rozumianych działań kompetencji obywatelskiej jest zdolność do wyartykułowania „ja innego”. Ale nie tylko należy przestrzegać ją jako kategorię dynamiczną (zmieniającą się w zależności od czynników).

Kształtując kompetencje społeczną uświadomić sobie należy, że przecinać się będą dwie strony tego samego procesu. Jego pierwszą ramę stanowi obowiązująca konstytucja, która kreuje wizję obywatela rozumianego jako podmiot polityki w wymiarze powszechnym i indywidualnym. Drugą stroną stanowi zachowanie zbiorowości i jednostek, wynikające z istoty społeczeństwa – nie uwarunkowane prawnie. Ich dynamika sprawia, że powstaje pewien mechanizm, który w przypadku rozbieżności obu czynników zapewnia prawidłową proporcję.

Szkoła jako agencja socjalizacji umożliwia korelację między zachowaniami wnoszącymi do niej, a między tymi, które wyrażają oczekiwania społeczne i są reprezentowane w odpowiednich programach edukacyjnych. W założeniu ich istnieje wyposażenie w odpowiednie kwantum wiedzy (ma ona charakter makropolityczny, makroekonomiczny, makrospołeczny).

LITERATURA:

Łobocki M., „Współdziałanie nauczycieli i rodziców w procesie wychowania”, Wyd. „Nasza Księgarnia”, Warszawa, 1985.

Suchodolski B., „Pedagogika”, PWN, Warszawa, 1980.

Pilch T., „Wychowanie i środowisko”, PWN, Warszawa, 1979.

Pomykało W., „Encyklopedia Pedagogiczna”, Wyd. FUNDACJA INNOWACJA, Warszawa, 1997.

Putkiewicz Z., „Podstawy psychologii, pedagogiki i socjologii”, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa, 1987.

Wroczyński R., „Wprowadzenie do pedagogiki społecznej”, PWN, Warszawa, 1964.

Programować czas zacząć z OZOBOTAMI.

Beata Żońca

W tym roku szkolnym uczniowie naszej szkoły rozpoczęli przygodę z programowaniem. Postawili już pierwsze kroki w tej dziedzinie. Poznali podstawowe elementy programowania, grę interaktywną ScottieGo oraz programowali OZOBOTY. Co to ozoboty? Ozobot to mały, ale bardzo inteligentny robot do nauki programowania. Zdobywca tytułu ZabawkaRoku 2016 w Polsce, a także zdobywca głównych nagród w kategorii "Best Robot" na międzynarodowych targach w USA: "Consumer Electronics Show" w 2015 r. oraz "International Toy Fair" w 2014 r.

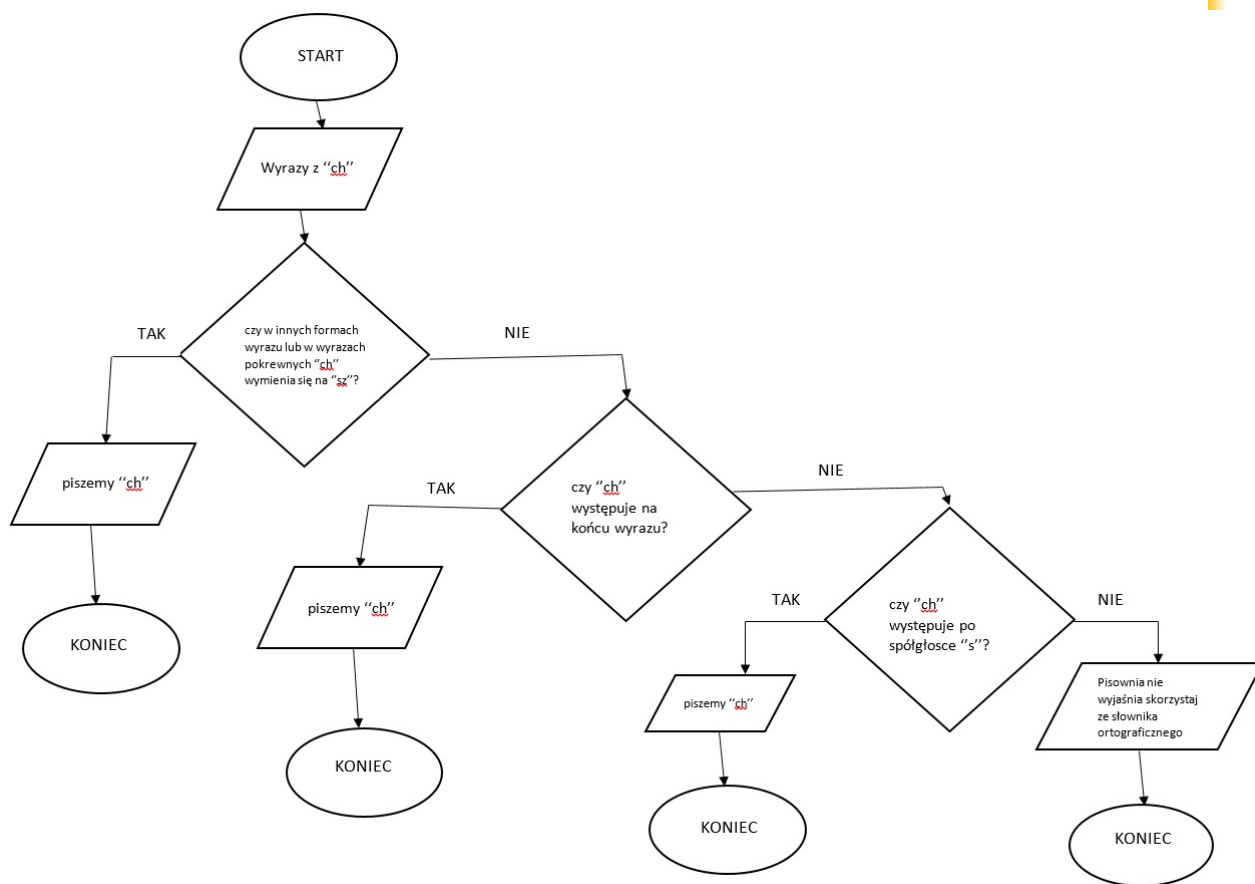
Ozobot zabiera dzieci w niesamowitą przygodę rysowania, rozwiązywania problemów i pracy grupowej. Dzieci z klas 1-3 szkoły podstawowej mogą zgłębiać tajniki programowania z użyciem jedynie kredek lub flamastrów. Rysując za pomocą flamastrów (koloru czarnego, zielonego, niebieskiego i czerwonego) kodują drogę małego robocika. Ozobot rozpoznaje kolory i porusza się po narysowanych linach (również z kodami) za pomocą maleńkich, ale widocznych czujników i kółeczek. Może wykonywać różne czynności: jechać szybciej, wolniej, obracać się, zawracać, świecić różnymi kolorami, robić tornado, skręcać, zatrzymywać na kilka sekund...Taka technologia czyni z Ozobotów rozwiązanie idealne do osvajania już najmłodszych uczniów z podstawami dziedziny programowania.

Dzieci w wieku od 9 lat bez problemu mogą zakodować sposób poruszania się i efekty świetlne OzoBot'a z użyciem tabletu lub ekranu monitora (bez żadnych kabli), za pomocą programu, który bazuje na języku Scratch - OzoBlockly. Program oferuje pięć poziomów programowania, od nowicjusza do mistrza. Dzięki temu nadaje się zarówno dla początkujących, jak i bardziej doświadczonych programistów ze szkół ponadpodstawowych. Praca z ozobotem uczy dzieci logicznego myślenia, myślenia algorytmicznego, które ułatwia zdobywanie wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin. Ale co to jest algorytm?

Algorytm to opis postępowania prowadzący do rozwiązania problemu. Często jako przykład algorytmu są podawane przepisy kulinarne. Algorytmy można zapisywać w różny sposób, na przykład: w języku naturalnym, za pomocą schematów blokowych, w języku formalnym i w języku programowania. W nauce programowania najczęściej wykorzystuje się schemat blokowy, w którym poszczególne operacje są przedstawiane za pomocą odpowiednio połączonych figur (bloków). Kształt i opis bloku wskazuje na rodzaj wykonywanych operacji. Schemat ten wykorzystuje się bardzo często, ponieważ jest on wizualizacją procesu – czyli unaocznieniem rozwiązywanego problemu.

Przykład algorytmu : nauka zasad ortografii (za pomocą schematu blokowego):

Rozpoczęte w tym roku szkolnym programowanie będziemy dalej rozwijać i przechodzić na kolejne poziomy, bo w końcu to nie tylko nauka, ale super zabawa.

www.orkel.pl

www.edu-sense.com

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Kulbabińska

Artur Kaluża

